

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Елица Димитрова – Пловдивски Университет „Паисий Хилендарски“

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление: 3.1. Социология, антропология и науки за културата; докторска програма „Социология“.

Автор: Деница Тодорова Шишкова

Тема: „Комуникационни стратегии и културни императиви на социалните движения след 1990 г. в България“

Научен ръководител: доц. д-р Елица Димитрова – Пловдивски Университет „Паисий Хилендарски“

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № РД-21-1092 от 19.05.2023 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Комуникационни стратегии и културни императиви на социалните движения след 1990 г. в България“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 1. Социология, антропология и науки за културата; докторска програма „Социология“. Автор на дисертационния труд е Деница Тодорова Шишкова, на която съм научен ръководител. Деница Шишкова е завършила магистратура по специалност „Публицистика/ Психология/ Кинознание“ в Университета Йоханнес Гутенберг, Майнц, Германия и е била докторант в редовна форма на обучение към Катедра “Социология и науки за човека” в ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от Деница Шишкова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“. Деница Шишкова е представила за рецензиране дисертационен труд в обем 199 стр. и автореферат на български език, декларация за оригиналност и достоверност, наукометрични данни, справка за националните минимални изисквания, списък с публикации, декларация за достоверност на данните, данни за дисертацията на английски език, два протокола от заседания на Катедра „Социология и науки за човека“, на които е обсъден дисертационния труд и насочването му към защита, две становища на научния ръководител относно степента на готовност на дисертационния труд, три научни статии - две в национални акаде-

мични издания, една публикация в международна колективна монография (сборник), една публикация (абстракт) - в сборник с резюмета на доклади, представени на международна конференция, на която Д. Шишкова е участвала.

2. Актуалност на тематиката

Основната цел на дисертацията е фокусирана върху изследването на начините, по които възникват и функционират социалните движения с протестен характер след 1990 г. в България, като акцентът е поставен върху тяхната мрежова структура, формирането на специфична култура и комуникационните стратегии, които биват прилагани с цел поддържане на тяхната активност и представянето на каузите им пред широката общественост. Емпиричният анализ се основава на конкретен регионален казус, свързан със запазването на парк Бедечка в гр. Стара Загора. Развитието на това протестно движение е проследено от самото му зараждане и специфичните фази, през които преминава в опита за постигането на конкретни цели и искания.

3. Познаване на проблема

Деница Шишкова демонстрира много добро познаване на теориите за протестните движения и в частност, мрежовият подход, който тя използва в емпиричния анализ на случая „Бедечка“. Първа глава на дисертационният труд демонстрира задълбочени познания и умения за синтез на релевантни научни концепции, както и много добра последователност в изложението и очертаването на основните постановки в представките концепции. Мрежовият подход е представен в дълбочина и е демонстриран неговият потенциални при изучаването на начина на функциониране на социалните движения. В теоретичната част е анализирана също така ролята на ИКТ и социалните мрежи в комуникацията и медийното представяне на каузите на дадено социално движение. Деница Шишкова прави още кратък обзор на основните социални и протестни движения в България след 1990 г., демонстрирайки преплитането на политически, граждански, социални, екологични и др. каузи в техните искания.

4. Методика на изследването

Емпиричната част на дисертацията е фокусирана върху изследването на конкретен регионален казус, какъвто е случаят с парк Бедечка в гр. Стара Загора. Проследяването на това протестно движение е разгърнато във втора глава на дисертацията, като развитието на казуса е представено в хронологичен план, както и по отношение на разгръщането на неговите основни цели и развитието на взаимодействията между въвличените в него социални агенти. Използваните основни емпирични методи включват кабинетно проучване и наблюдение по отношение на развитието на казуса „Бедечка“, както и дълбочинни интервюта с представители на различни общности и индивидуални социални агенти, които имат отношение към

казуса. Поради личната ангажираност на дисертантката с този казус, тя е включила и раздел с авторефлексия/автоетнография, в който представя зараждането на интереса ѝ към темата, нейното лично участие в това протестно движение и начинът, по който Деница Шишкова осъществява своето научно изследване, стремейки се да удържа неутрален научен подход. Бих отбелязала, че практиката на авторефлексия на изследователя рядко присъства в научните разработки, като в случая Деница Шишкова се фокусира именно върху ролята на гражданското ѝ участие в протестното движение, което провокира също така и изследователския ѝ интерес към казуса „Бедечка“.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е организиран в увод, две основни глави, заключение, научни приноси, приложение с изследователския инструментариум и библиография. Деница Шишкова демонстрира много добри умения за синтез на основните концепции, отнасящи се до социалните движения и социалните мрежи (първа глава на дисертационния труд), както и умения за провеждане и анализ на емпирично изследване по темата на дисертацията (втора глава). Приносите на дисертационното изследване включват прилагането на концептуалната рамка на мрежови анализ при изследване на социалните движения в България и по-конкретно, при изследването на протестното движение, свързано със случая „Бедечка“. Интердисциплинарният характер на изследването, включващ комбинирането на мрежовия анализ с теориите и методите на социологията, социалната антропология и социалнокогнитивната психология, също има приносен характер. В практико-приложен план получените резултати и изводите в дисертационното изследване могат да послужат за провеждането на различни местни и/или национални кампании, имащи за цел постигане на определени каузи и управление на обществените конфликти.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Авторката е представила три статии по темата на дисертацията (една от които на английски език в международен сборник), както и публикуван абстракт в сборник с резюмета на доклади, представени на международна конференция, в която Д. Шишкова е участвала. Две от статиите са в национални научни списания. Представените публикации са много добър атестат за научни компетенции на Деница Шишкова в областта на дисертационния труд.

7. Автореферат

Авторефератът е изготвен съобразно изискванията на съответните правилници на ПУ и отразява основните резултати, постигнати в дисертационния труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Бих препоръчала на авторката да продължи в бъдеще научните си изследвания, фокусирайки се върху социални движения, свързани с други (национални) каузи от гледна точка на техния мрежови характер, ролята на дигиталните технологии и социалните мрежи за поддържането на активност и постигането на целите им.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Дисертационният труд показва, че докторант Деница Тодорова Шишкова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Социология“. Поради гореизложеното, давам своята положителна оценка за представения дисертационен труд, автореферат, постигнатите резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Деница Тодорова Шишкова в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, докторска програма „Социология“.

14.06.2023 г.

Изготвил становището:

(подпис)

доц. д-р Елица К. Димитрова